

ใบความรู้ที่ 1

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book)

E-Book ย่อมาจากคำว่า Electronic Book หมายถึงหนังสือที่สร้างขึ้นด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ มีลักษณะเป็นเอกสารอิเล็กทรอนิกส์โดยปกติมักจะเป็นแฟ้มข้อมูลที่สามารถอ่านเอกสารผ่านทางหน้าจอคอมพิวเตอร์ ทั้งในระบบออฟไลน์ และออนไลน์

สื่อการสอนและการนำเสนอในปัจจุบันได้มีการพัฒนารูปแบบใหม่ความโดดเด่น น่าสนใจด้วยเทคโนโลยีมัลติมีเดีย (Multimedia) การนำเสนอข้อความหรือเนื้อหาปริมาณมากๆ ในลักษณะของสิ่งพิมพ์หรือหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book) ก็มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบจากสิ่งพิมพ์หรือหนังสือที่เป็นไฟล์เนื้อหาเพียงอย่างเดียว ต้องดูด้วยเทคนิคการเลื่อนจอภาพ ไปเป็นเทคนิคการนำเสนอที่มีลักษณะการเปิดหน้าหนังสือแบบเสมือน เนื้อหาที่นำเสนอเป็นได้ทั้งข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว วิดีทัศน์ และเสียง อันเป็นการใช้ความสามารถของเทคโนโลยีมัลติมีเดียมาผสมผสานกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างลงตัว เป็นสื่อที่ได้รับความนิยมสูงอย่างมากในปัจจุบันภายใต้ชื่อเรียกว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมัลติมีเดีย (Multimedia e-Book) สามารถเชื่อมโยงจุดไปยังส่วนต่างๆ ของหนังสือ เว็บไซต์ต่าง ๆ ตลอดจนมีปฏิสัมพันธ์และโต้ตอบกับผู้ใช้เรียนได้

ข้อดี

- เป็นสื่อที่รวมเอาจุดเด่นของสื่อแบบต่างๆ มารวมอยู่ในสื่อตัวเดียว คือสามารถแสดงภาพ แสง เสียง ภาพเคลื่อนไหว และการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใช้
- ช่วยให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการเรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาวิชาได้เร็วขึ้น
- ผู้สอนสามารถใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในการชักจูงผู้เรียนในการอ่าน การเขียน การฟังและการพูดได้
- สามารถออนไลน์ผ่านเครือข่ายและเชื่อมโยงไปสู่โฮมเพจและเว็บไซต์ต่างๆ อีกทั้งยังสามารถอ้างอิงในเชิงวิชาการได้ หากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตหรืออินทราเน็ตจะทำให้การกระจายสื่อทำได้อย่างรวดเร็ว และกว้างขวางกว่าสื่อที่อยู่ในรูปสิ่งพิมพ์

- สนับสนุนการเรียนการสอนแบบห้องเรียนเสมือน ห้องสมุดเสมือนและห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์เชื่อมโยงไปสู่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้โดยใช้ความสามารถของไฮเปอร์เท็กซ์ในการสอนหรืออบรมนอกสถานที่ การใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์จะช่วยให้เกิดความคล่องตัวยิ่งขึ้น เนื่องจากสื่อสามารถสร้างเก็บไว้ในแผ่นซีดีได้ไม่ต้องหอบหิ้วสื่อซึ่งมีจำนวนมาก
- สามารถทำสำเนาได้เท่าที่ต้องการ ประหยัดวัสดุในการสร้างสื่อ อีกทั้งยังช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอีกด้วย
- มีความทนทาน และสะดวกต่อการเก็บบำรุงรักษา ลดปัญหาการจัดเก็บเอกสารย้อนหลังซึ่งต้องใช้เนื้อที่หรือบริเวณกว้างกว่าในการจัดเก็บ สามารถรักษาหนังสือหายากและต้นฉบับเขียนไม่ให้เสื่อมคุณภาพ
- ช่วยให้นักวิชาการและนักเขียนสามารถเผยแพร่ผลงานเขียนได้อย่างรวดเร็ว

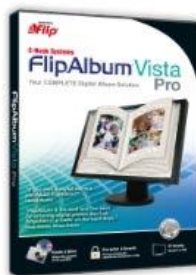
ข้อจำกัด

- คนส่วนใหญ่ยังคงชินอยู่กับสื่อที่อยู่ในรูปกระดาษมากกว่า อีกทั้งหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ยังไม่สามารถใช้งานได้ง่ายเมื่อเทียบกับสื่อสิ่งพิมพ์ และความสะดวกในการอ่านก็น้อยกว่ามาก
- หากโปรแกรมสื่อมีขนาดไฟล์ใหญ่มากๆ จะทำให้การเปลี่ยนหน้าจอล่าช้า
- การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้ได้ประสิทธิภาพที่ดี ผู้สร้างต้องมีความรู้ และความชำนาญในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์และการสร้างสื่อดีพอสมควร
- ผู้ใช้สื่ออาจจะไม่ใช่ผู้สร้างสื่อฉะนั้นการปรับปรุงสื่อจึงทำได้ยากหากผู้สอนไม่มีความรู้ด้านโปรแกรมคอมพิวเตอร์
- ใช้เวลาในการออกแบบมากเพราะต้องใช้ทักษะในการออกแบบเป็นอย่างดีเพื่อให้ได้สื่อที่มีคุณภาพ

โปรแกรมสำหรับสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

โปรแกรมที่นิยมใช้สร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ e-Book มีอยู่หลายโปรแกรม แต่ที่นิยมใช้ ได้แก่

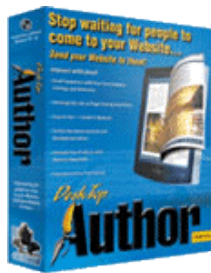
1. โปรแกรม Flip Album Vista Pro

2. โปรแกรม Flip Publisher

3. โปรแกรม DeskTop Author

4. โปรแกรม Flip Flash Album

ชุดโปรแกรมทั้ง 3 จะต้องติดตั้งโปรแกรมสำหรับอ่าน e-Book ด้วย มิฉะนั้นแล้วจะเปิดเอกสารไม่ได้ ประกอบด้วยโปรแกรมชุด Flip Album ตัวอ่านคือ Flip Viewer

✚ โครงสร้างของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

ลักษณะโครงสร้างของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์(e-Book Construction) จะมีความคล้ายคลึงกับหนังสือทั่วไปที่พิมพ์ด้วยกระดาษ หากจะมีความแตกต่างที่เห็นได้ชัดเจนก็คือกระบวนการผลิต รูปแบบ และวิธีการอ่านหนังสือ โครงสร้างทั่วไปของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ดังนี้

- หน้าปก (Front Cover) หมายถึง ปกด้านหน้าของหนังสือซึ่งจะอยู่ส่วนแรก เป็นตัวบ่งบอกว่าหนังสือเล่มนี้ชื่ออะไร ใครเป็นผู้แต่ง
- คำนำ (Introduction) หมายถึง คำบอกกล่าวของผู้เขียนเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลและเรื่องราวต่างๆ ของหนังสือเล่มนั้น
- สารบัญ (Contents) หมายถึง ตัวบ่งบอกหัวเรื่องสำคัญที่อยู่ภายในเล่มว่าประกอบด้วยอะไรบ้าง อยู่ที่หน้าใดของหนังสือ สามารถเชื่อมโยงไปสู่หน้าต่างๆ ภายในเล่มได้
- สารระของหนังสือแต่ละหน้า (Pages Contents) หมายถึง ส่วนประกอบสำคัญในแต่ละหน้าที่ปรากฏภายในเล่ม ประกอบด้วย หน้าหนังสือ (Page Number) ข้อความ (Texts) ภาพประกอบ (Graphics) เสียง (Sounds) ภาพเคลื่อนไหว (Video Clips, flash) และจุดเชื่อมโยง (Links)
- อ้างอิง (Reference) หมายถึง แหล่งข้อมูลที่ใช้นำมาอ้างอิง อาจเป็นเอกสาร ตำรา หรือ เว็บไซต์ก็ได้
- ดัชนี (Index) หมายถึง การระบุคำสำคัญหรือคำหลักต่างๆ ที่อยู่ภายในเล่ม โดยเรียงลำดับตัวอักษรให้สะดวกต่อการค้นหา พร้อมระบุเลขหน้าและจุดเชื่อมโยง
- ปกหลัง (Back Cover) หมายถึง ปกด้านหลังของหนังสือซึ่งจะอยู่ส่วนท้ายเล่ม

รู้จักกับ Flip Album Vista Pro

การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมมีเครื่องมือที่ใช้ในการสร้างหลายโปรแกรม โปรแกรมที่โดดเด่นอันหนึ่งคือ e-Book Systems FlipAlbum ซึ่งปัจจุบันได้พัฒนาเวอร์ชันล่าสุด คือ e-Book Systems Flip Album Vista Pro โดยความสามารถของโปรแกรมในการนำเสนอหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมในรูปแบบ 3D Page-Flipping interface และมีชื่อเรียกเฉพาะว่า Flip Book และชิ้นงานที่ได้สามารถนำเสนอทั้งในรูปแบบออนไลน์ผ่านโปรแกรม Flip Viewer และรูปแบบออฟไลน์โดยการสร้างแผ่น CD นำเสนออัตโนมัติ (AutoRun) e-Book ที่สร้างด้วย Flip Album Pro จะมีส่วนขยายไฟล์เป็น .opf และโปรแกรมจะสร้างโพลเดอร์สำหรับเก็บสื่อประกอบการสร้าง e-Book ทั้งหมดว่า flpalbm_opf_files ดังนั้นเพื่อให้การทำงานไม่เกิดปัญหาเกี่ยวกับไฟล์ประกอบต่างๆ ควรสร้างโพลเดอร์เฉพาะและนำไฟล์ประกอบต่างๆ มาเก็บรวมไว้ก่อนเริ่มการทำงาน

จุดเด่นของโปรแกรม E-Book Systems Flip Album Vista Pro มีดังนี้

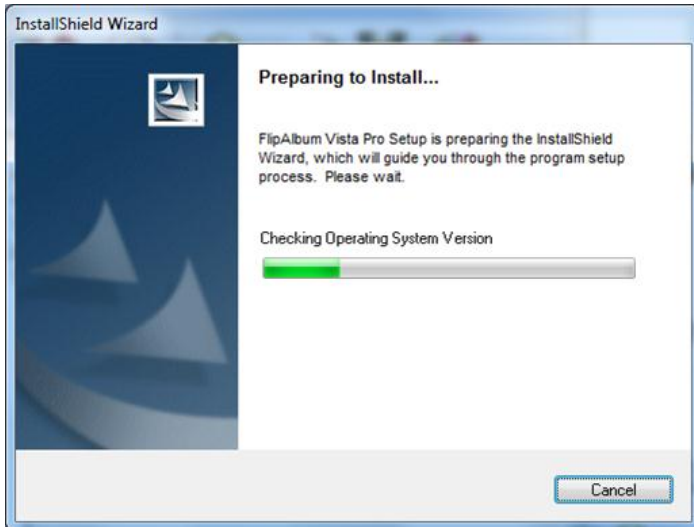
- สามารถติดตั้งโปรแกรมได้ง่ายทั้งในรูปแบบการติดตั้งแบบอัตโนมัติและการดำเนินการตามขั้นตอนที่โปรแกรมกำหนด
- มีแถบคำสั่ง (Title Bar) แถบเครื่องมือ (Menu Bar) และแถบเครื่องมือ (Toolbar) ที่มีชุดคำสั่งย่อยสำหรับการสร้างสรรค์ชิ้นงานในหลากหลายรูปแบบ ตั้งแต่ผู้ใช้งานระดับเบื้องต้นจนถึงระดับผู้เชี่ยวชาญ
- สามารถสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia e-Book) ที่มีทั้งข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียงประกอบ วิดีทัศน์ และการเชื่อมโยงหลายมิติ
- สามารถนำเสนอหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมในรูปแบบ 3D Page-Flipping interface
- ชิ้นงานที่ได้สามารถนำเสนอทั้งในรูปแบบออนไลน์ผ่านโปรแกรม FlipViewer และรูปแบบออฟไลน์โดยการสร้างแผ่น CD นำเสนออัตโนมัติ (AutoRun)

คุณสมบัติขั้นต่ำของคอมพิวเตอร์สำหรับใช้งาน FlipAlbum Vista Pro

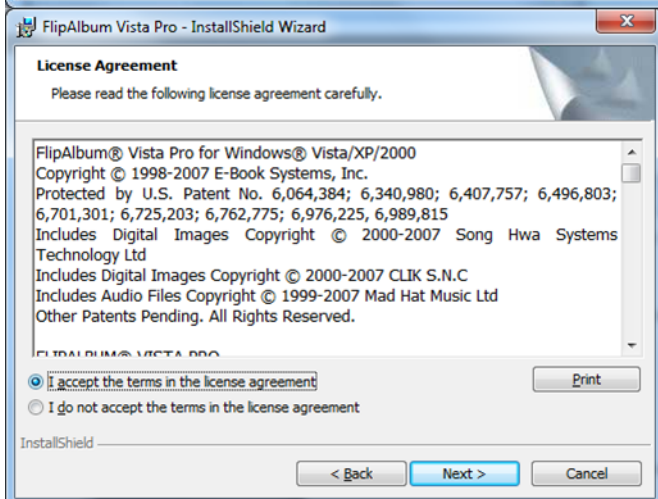
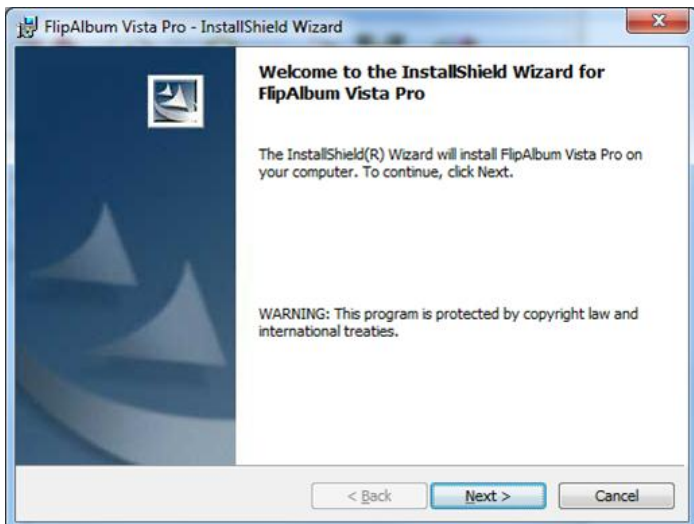
- ระบบปฏิบัติการ: Microsoft Windows® 98/2000/ME/XP/Vista
- หน่วยประมวลผลกลาง (CPU) Pentium® III
- หน่วยความจำ (RAM) 128 MB
- พื้นที่ว่างของฮาร์ดดิสก์ (HDD) 100 MB
- การ์ดแสดงผล 16-bit
- จอภาพที่มีความละเอียดในการแสดงผลไม่น้อยกว่า 800 × 600 pixels

การติดตั้งโปรแกรม Flip Album Vista Pro

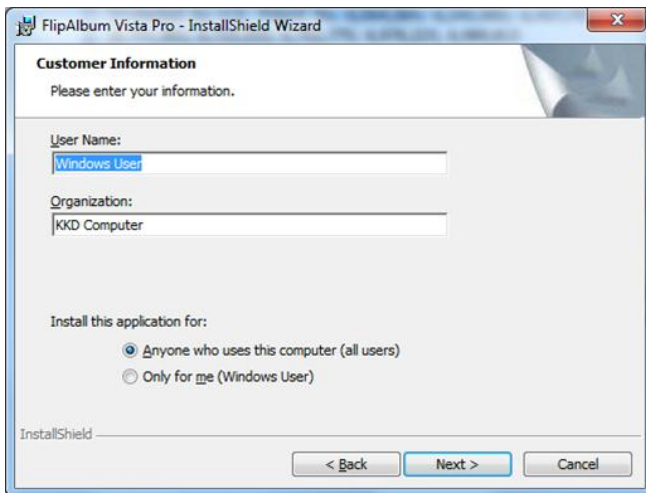
▶ ดับเบิลคลิกที่ไฟล์นี้เพื่อทำการติดตั้งหรือ Install โปรแกรม และไฟล์ Serial.txt เป็นไฟล์ที่เก็บ CD Key หรือ Activate Key

▶ กดปุ่ม Next

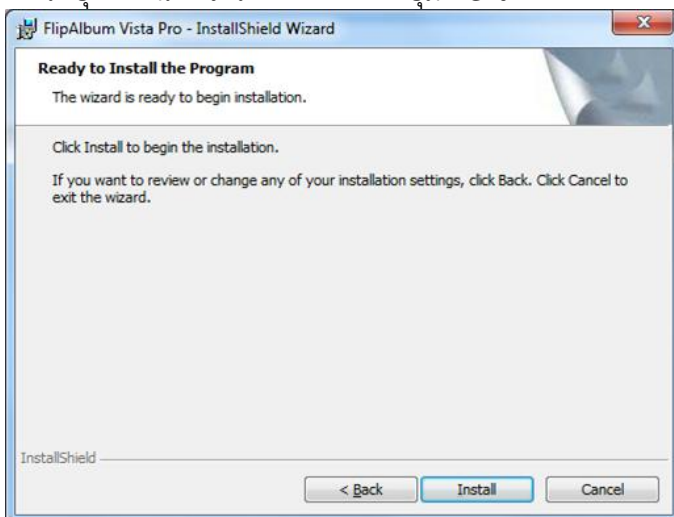
▶ เลือก I acceptและ Next

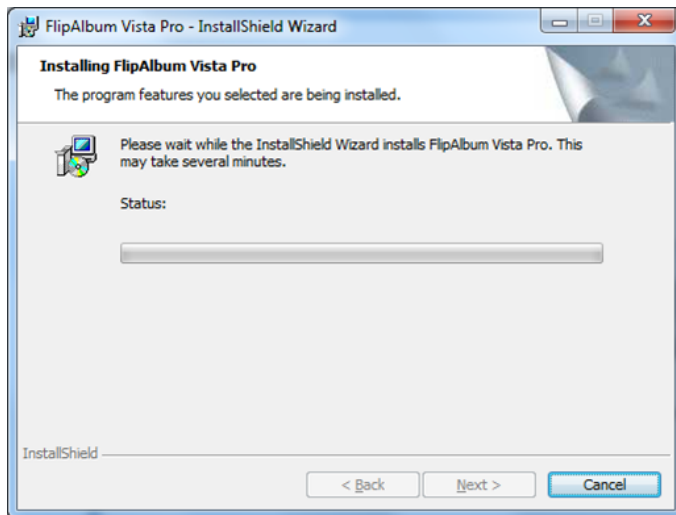
▶ ป้อน User Name และ Organization ▶ เลือก Anyone who use..... ▶ กดปุ่ม next

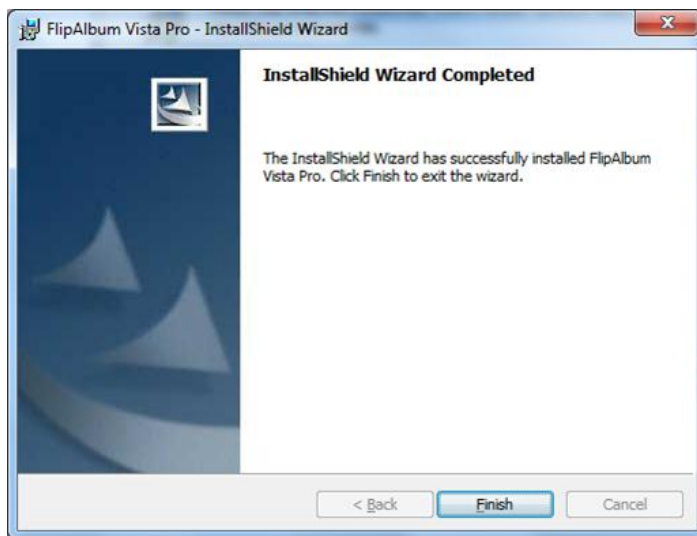
▶ ระบุตำแหน่งที่จะให้ติดตั้ง ▶ กดปุ่ม next

▶ กดปุ่ม Install เพื่อทำการติดตั้ง

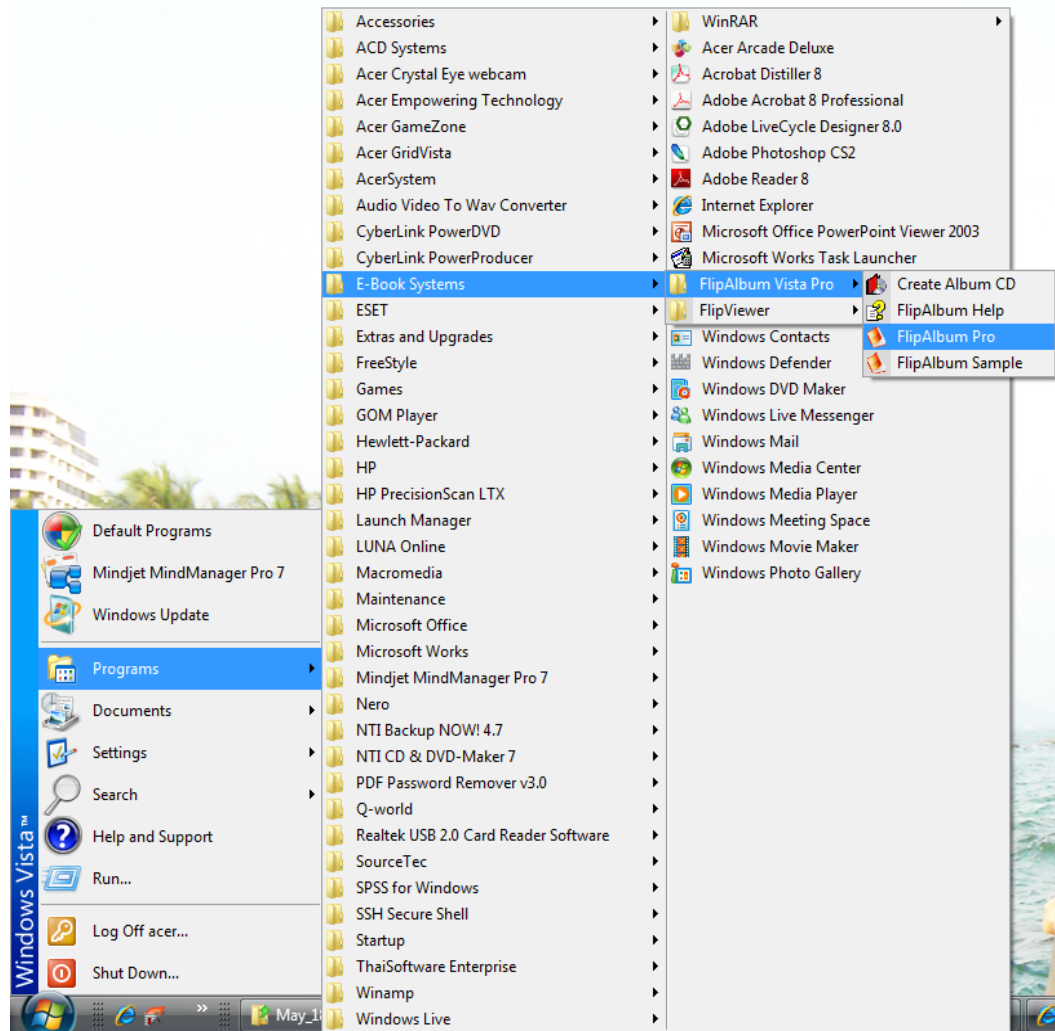
▶ รอสักครู่ โปรแกรมจะทำการติดตั้ง

▶ เมื่อโปรแกรมทำการติดตั้งเสร็จ ▶ กดปุ่ม Finish

การเปิดโปรแกรม Flip Album Vista Pro

1. เลื่อนเมาส์ไปที่ Start
2. เลื่อนเมาส์ไปที่ Program
3. เลื่อนเมาส์ไปที่ E-Book System
4. เลื่อนเมาส์ไปที่ Flip Album Vista Pro
5. เลื่อนเมาส์ไปที่รูปหนังสือ Flip Album Vista Pro

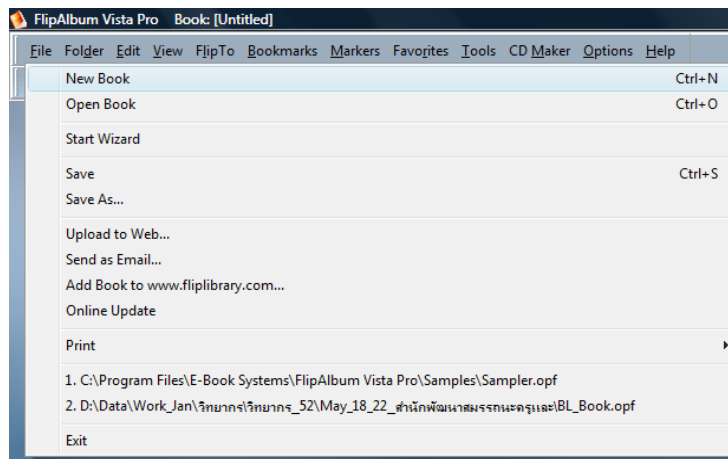

หน้าต่างการทำงานของโปรแกรม Flip Album Vista Pro

การสร้าง Multimedia e-Book

1. คลิกเมาส์ที่ File
2. เลือก New Book

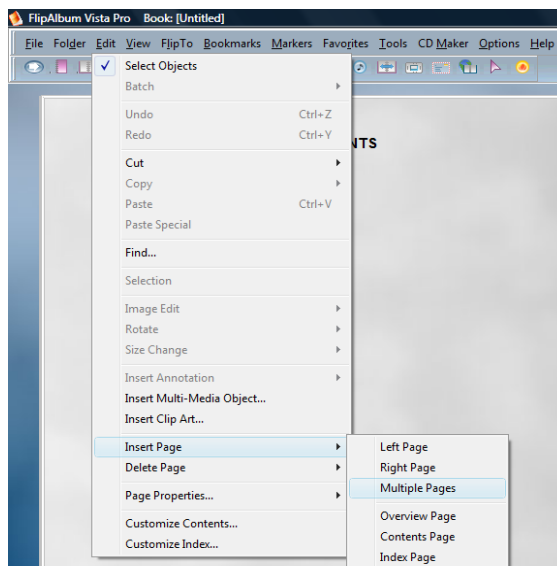

การเพิ่มหน้าหนังสือ

1. คลิกเมาส์ที่ Edit
2. เลื่อนเมาส์ไปที่ Insert Page เลือกรายการ
 - Left Page สำหรับการเพิ่มหน้าด้านซ้าย
 - Right Page สำหรับการเพิ่มหน้าด้านขวา
 - Multiple Pages สำหรับการเพิ่มหน้าครั้งละหลาย ๆ หน้า

การลบหน้าหนังสือ

1. คลิกเมาส์ที่ Edit
2. เลื่อนเมาส์ไปที่ Delete Page เลือกรายการ
 - Left Page สำหรับการลบหน้าด้านซ้าย
 - Right Page สำหรับการลบหน้าด้านขวา

ส่วนหน้าของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

หน้าซ้ายมือปรากฏหน้าสรุปเนื้อหา (Overview) ซึ่งมีลักษณะเป็นรูปภาพขนาดเล็ก (Thumbnails) โดยมีหลักการทำงาน ดังนี้

- การคลิกที่รูปภาพขนาดเล็ก เพื่อแสดงภาพแบบเต็มจอ กดปุ่ม Esc เพื่อกลับสู่หน้าปกติ
- การคลิกที่ชื่อหน้าหนังสือ เพื่อเปิดไปยังหน้าที่ต้องการ
- การ Drag and Drop ชื่อไฟล์ภาพหรือรูปภาพขนาดเล็ก เพื่อสลับตำแหน่ง

หน้าขวามือ (CONTENTS) เลื่อนเมาส์ไปยังหมายเลขหน้าที่ต้องการ แล้วคลิกเมาส์หนังสือจะเปิดไปยังหน้าที่ต้องการ เช่น เลื่อนเมาส์ไปยังหน้า 8

